

*Udvalget om Beskæftigelse og Sociale Anliggender
Formanden*

5.9.2024

Johan Van Overtveldt
Formand
Budgetudvalget
BRUXELLES

Om: Udtalelse om Den Europæiske Unions almindelige budget for regnskabsåret 2025
- alle sektioner (2024/0176(BUD))

I forbindelse med ovennævnte procedure fik Udvalget om Beskæftigelse og Sociale Anliggender til opgave at afgive en udtalelse til Deres udvalg. På mødet den 23. juli 2024 vedtog udvalget at fremsende denne udtalelse i form af en skrivelse. Udvalget om Beskæftigelse og Sociale Anliggender behandlede spørgsmålet på mødet den 4. september 2024 og vedtog sin udtalelse i form af en skrivelse udarbejdet under ledelse af EMPL's ordfører for udtalelsen, Romana Tomc, på dette møde¹. Det vedtog at opfordre Budgetudvalget, som er korresponderende udvalg, til at optage følgende forslag i det beslutningsforslag, det vedtager.

Med venlig hilsen

Li Andersson

¹ Til stede ved den endelige afstemning: Jagna Marczułajtis-Walczak (anden næstformand), Katrin Langensiepen (tredje næstformand), Romana Tomc (ordfører for udtalelsen), Elena Donazzan, Chiara Gemma, Marlena Maląg, Georgiana Teodorescu (for ECR-Gruppen), Petar Volgin (for ESN-Gruppen), Jan-Peter Warnke, Maria Zacharia (for NI-Gruppen), Nikola Bartušek, Marie Dauchy, Mélanie Disdier (for PflE-Gruppen), Maravillas Abadía Jover, Pascal Arimont, Andrzej Buła, David Casa, Niels Geuking, Christophe Hansen, Isabelle Le Callennec, Miriam Lexmann, Dennis Radtke, Liesbet Sommen (for PPE-Gruppen), Grégory Allione, Irena Joveva, Jana Toom, Marie-Pierre Vedrenne, Brigitte van den Berg (for Renew-Gruppen), Marc Angel, Gabriele Bischoff, Estelle Ceulemans, Isilda Gomes, Marit Maij, Idoia Mendia Cueva, Roxana Mînzatu, Evelyn Regner, Cecilia Strada, Raffaele Topo, Marianne Vind (for S&D-Gruppen), Konstantinos Arvanitis, Leila Chaibi, Per Clausen, Catarina Martins (for The Left-Gruppen), Isabella Tovaglieri og Alexandre Varaut (for PflE-Gruppen, jf. forretningsordenens artikel 209, stk. 7) og Loucas Fourlas (for EPP-Gruppen, jf. forretningsordenens artikel 209, stk. 7).

UDTALELSE

1. EMPL-udvalget understreger de eksisterende udfordringer, som mennesker i Europa står over for, navnlig stigende leveomkostninger, inflation – især høje energi-, fødevarer- og boligpriser, hvilket resulterer i voksende sårbarheder, voksende sociale og økonomiske uligheder og eskalerende og stadig værre fattigdom, samt klima- og biodiversitetskrisen og navnlig den direkte virkning af ekstreme vejrforhold, som har en negativ indvirkning på EU's socioøkonomiske forhold og arbejds- og levevilkårene såvel som på sundhed og trivsel for mennesker, der bor i Europa, hvilket udgør en trussel for bæredygtig vækst og beskæftigelse. Udvalget fremhæver, at denne kontekst sammen med den grønne og den digitale omstilling og de demografiske ændringer vil kræve en solid og passende budgetmæssig reaktion i 2025, og udtrykker derfor bekymring over de meget begrænsede margener og den resterende fleksibilitet, der er til rådighed i budgetforslaget, og opfordrer til, at der mobiliseres tilstrækkelige ressourcer til EU's beskæftigelses- og socialpolitikker, som sikrer, at gennemførelsen af handlingsplanen for den europæiske søjle for sociale rettigheder og opfyldelsen af målene i Portoerklæringen prioriteres.
2. EMPL-udvalget mener, at det for at overvinde disse udfordringer er helt afgørende at øge lønningerne og fremme rimelige og anstændige lønninger og bekæmpe fattigdom blandt arbejdstagere.
3. EMPL-udvalget minder om den europæiske søjle for sociale rettigheder, handlingsplanen for den europæiske søjle for sociale rettigheder af 4. marts 2021, herunder EU's overordnede 2030-mål for beskæftigelse, færdigheder og fattigdomsbekæmpelse, Portoerklæringen af 8. maj 2021 om sociale anliggender, der blev vedtaget af medlemmerne af Det Europæiske Råd, trepartserklæringen om en dynamisk europæisk social dialog og La Hulpe-erklæringen om fremtiden for den europæiske søjle for sociale rettigheder.
4. EMPL-udvalget minder desuden om, at handlingsplanen for den europæiske søjle for sociale rettigheder tager sigte på, at EU skal nå specifikke mål senest i 2030, herunder at mindst 78 % af alle personer i alderen 20-64 år skal være i beskæftigelse, at sikre, at mindst 60 % af alle voksne deltager i uddannelse hvert år, og at antallet af mennesker, der er truet af fattigdom eller social udstødelse, reduceres med mindst 15 millioner, herunder 5 millioner børn. Selv opfyldelsen af disse mål bliver dog stadig vanskeligere på baggrund af den forventede stigning i fattigdom og arbejdsløshed, medmindre der gøres en konkret indsats og ydes særlig støtte for at lette det nuværende pres på de sociale beskyttelsessystemer og afbøde krisens sociale konsekvenser samt yde støtte til flytninge og sikre anstændige levevilkår for alle, med adgang til basale tjenester, såsom sundhed, uddannelse og boliger, af høj kvalitet.
5. EMPL-udvalget påpeger, at Den Europæiske Socialfond+ (ESF+) er en af de vigtigste drivkræfter for at styrke Unionens sociale dimension, og udtrykker derfor særlig bekymring over reduktionen af den direkte forvaltede del af ESF+ som følge af revisionen af den flerårige finansielle ramme (FFR), som mindsker tilgængeligheden og mulighederne for yderligere tiltag i overensstemmelse med en tilstrækkeligt finansieret ESF+ i lyset af den kraftige stigning i leveomkostningerne og dens indvirkning på

arbejdstagerne og deres familier. Udvalget fremhæver også den afgørende rolle, som Den Europæiske Fond for Tilpasning til Globaliseringen for Afskedigede Arbejdstagere (EGF) spiller, og opfordrer medlemsstaterne til at gøre bedre brug af de reducerede midler, der er til rådighed, samt kapitlerne om genopretnings- og resiliensfaciliteten og Repower EU, Fonden for Retfærdig Omstilling (FRO), kapitel 5 i forordningen om nettonulindustri, EFRU og InvestEU-programmet.

6. EMPL-udvalget understreger betydningen af indsatsområdet "Beskæftigelse og social innovation" (EaSI) under ESF+ for investeringer i social innovation og for stimulering af arbejdskraftens mobilitet og beklager Rådets betydelige nedskæring af denne budgetpost. Udvalget insisterer på, at denne budgetpost genopføres med det beløb, som Kommissionen har foreslået i sit budgetforslag.
7. EMPL-udvalget udtrykker bekymring over arbejdsløshedsraterne i EU, samtidig med at vi ser mangel på arbejdskraft i en række sektorer, og opfordrer indtrængende medlemsstaterne og Kommissionen til at prioritere bekæmpelse af arbejdsløshed blandt unge og personer med handicap samt til at tilvejebringe uddannelse med henblik på at bekæmpe manglen på faglært arbejdskraft på arbejdsmarkedet ved aktivt at udnytte eksisterende EU-initiativer. Udvalget anerkender den afgørende rolle, som erhvervsuddannelse og lønnede praktikophold spiller i unges overgang til beskæftigelse, og understreger betydningen af at investere i kvaliteten heraf, herunder anstændige arbejdsvilkår og tiltrækningskraft, gennem ESF+ samt i en styrket ungdomsgaranti.
8. EMPL-udvalget understreger betydningen af, at politikker og foranstaltninger støtter omstillingen af arbejdsmarkedet, og behovet for at styrke vores økonomiers konkurrenceevne i forbindelse med den grønne og den digitale omstilling. Udvalget fremhæver den rolle, som Fonden for Retfærdig Omstilling spiller med hensyn til at støtte arbejdstagere, genopretnings- og resiliensfaciliteten og samhørighedspolitikken og deres betydning for håndteringen af de sociale aspekter af omstillingen, navnlig skabelse af national social infrastruktur og støtte til jobsøgende, herunder opkvalificering og omskoling, samtidig med at der sikres et sikkerhedsnet for dem, der lades i stikken, og opfordrer til at fremskynde gennemførelsen heraf.
9. EMPL-udvalget betragter mental sundhed på arbejdspladsen som endnu et vigtigt anliggende inden for socialpolitikken. Pandemien har fremskyndet nye realiteter og nye arbejdsformer som følge af digitaliseringen, herunder kunstig intelligens (AI), usikre ansættelsesforhold og usikkerhed, algoritmeforvaltning og en kultur, hvor man "altid er på", hvilket skaber både muligheder og udfordringer for arbejdsmarkedet og balancen mellem arbejdsliv og privatliv. I det perspektiv bifalder udvalget Kommissionens initiativ med at lancere en samlet tilgang til mental sundhed samt Rådets konklusioner om mental sundhed og usikre ansættelsesforhold og tilsagnet om at regulere retten til at være offline.
10. EMPL-udvalget anser det for helt afgørende at bekæmpe udelukkelse fra arbejdsstyrken som følge af længere perioder med sygeorlov forårsaget af alvorlige, ikkeoverførbare sygdomme såsom kræft, hjerte-kar-sygdomme, diabetes, kroniske luftvejssygdomme, psykiske og neurologiske lidelser samt reumatiske sygdomme og muskel- og knoglelidelser. Udvalget opfordrer derfor til initiativer med fokus på tilpasning af arbejdspladsen, fleksible arbejdsvilkår og strategier til understøttelse af arbejdstagernes

tilbagevenden efter længere fravær.

11. EMPL-udvalget understreger, at retten til arbejde og beskæftigelse er en grundlæggende rettighed, der er nedfældet i artikel 27 i De Forenede Nationers konvention om rettigheder for personer med handicap (UNCRPD). Det bemærker imidlertid, at kun 50,6 % af personer med handicap er i beskæftigelse på EU-plan sammenlignet med 74,8 % af personer uden handicap. Udvalget opfordrer derfor til, at der oprettes en beskæftigelses- og færdighedsgaranti for personer med handicap med henblik på at øge deltagelsen af personer med handicap på det åbne arbejdsmarked.
12. EMPL-udvalget mener, at investeringer i livslang læring, erhvervsuddannelse, omskoling og opkvalificering er afgørende for at støtte arbejdstagerne gennem den grønne og den digitale omstilling og for at styrke Unionens holdbare konkurrenceevne og modstandsdygtighed over for eksterne chok. Udvalget mener også, at platformen for strategiske teknologier for Europa (STEP) og lanceringen af akademierne for nettonulindustrien under forordningen om nettonulindustri er vigtige komponenter i den europæiske strategi for at styrke investeringer i kritiske og fremspirende teknologier og afhjælpe manglen på arbejdskraft og behovet for færdigheder.
13. EMPL-udvalget fremhæver den centrale rolle, som akademierne vil spille med hensyn til at formidle viden om og færdigheder inden for nettonulteknologier, der kan styrke Unionens konkurrenceevne og globale position inden for nettonulindustrier.
14. EMPL-udvalget minder om Unionens tilsagn om at fremme arbejdsmarkedsparternes rolle og facilitere den sociale dialog i overensstemmelse med artikel 152 i traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde og fremhæver behovet for at sikre tilstrækkelig støtte til den sociale dialog og til arbejdsmarkedets parters kapacitet samt behovet for at sikre tilstrækkelig støtte til informations- og uddannelsesforanstaltninger for fagforeninger, herunder i tiltrædelseslandene. Det modsætter sig derfor nedskæringen i forhold til de foregående år af disse budgetposter i 2025-budgettet.
15. EMPL-udvalget står for familiepolitikker og sociale politikker og øget finansiering med henblik på at hjælpe børn til at få en bedre start i livet og sikre balance mellem arbejdsliv og privatliv for alle arbejdstagere. Udvalget anerkender den helt afgørende rolle, som familie- og børneydelser spiller, navnlig for sårbare husstande, som en del af retfærdige og inkluderende sociale beskyttelsessystemer, der skal være tilpasset de mange forskellige familietyper og sikre rettidig adgang til social beskyttelse og passende støtte til alle i overensstemmelse med medlemsstaternes praksis. I betragtning af den stigende børnefattigdom gentager udvalget derfor sin opfordring til hurtigst muligt at øge finansieringen til den europæiske børnegaranti samt nødvendigheden af at skabe et øremærket budget til denne. Udvalget minder endvidere om sin holdning om, at alle medlemsstater bør anvende mindst 5 % af ESF+-midlerne under delt forvaltning til målrettede foranstaltninger til bekæmpelse af børnefattigdom og støtte gennemførelsen af børnegarantien samt gøre fuld brug af andre eksisterende finansieringsmuligheder under EU-budgettet såsom ReactEU og genopretnings- og resiliensfaciliteten til at udrydde børnefattigdom. Udvalget understreger betydningen af den europæiske børnegaranti for beskyttelsen af væsentlige rettigheder og vigtige tjenester.
16. EMPL-udvalget understreger, at EU står over for demografiske udfordringer med en

aldrende befolkning på grund af lave fertilitetsrater og en længere forventet levetid. Derudover bifalder udvalget den europæiske plejestrategi og opfordrer til, at den finansieres tilstrækkeligt i budgettet for 2025. Udvalget opfordrer til yderligere initiativer til støtte for formelle og uformelle plejere, deres arbejdsvilkår og deres balance mellem arbejdsliv og privatliv. Udvalget opfordrer imidlertid til en stærk politisk indsats for at tackle de samfundsmæssige konsekvenser af de demografiske forandringer.

17. EMPL-udvalget understreger, at kvinder er oppe imod øgede risici for underbeskæftigelse og arbejdsløshed og sociale risici. Opfyldelsen af beskæftigelsesmålet i Portoerklæringen kræver ambitiøse nationale mål for at inddrage kvinder i arbejdsstyrken. Udvalget opfordrer til mainstreaming af et budget, der tager hensyn til kønsaspektet, for bedre at kunne tilpasse politikker og aktiviteter, der fremmer lige deltagelse såvel som lige løn, lige pension og ligebehandling af kvinder på arbejdsmarkedet.
18. EMPL-udvalget bifalder, at Kommissionen har videreudviklet en metode til at spore ligestillingsrelaterede udgifter i FFR for 2021-2027, som har fokus på politikudformning og ressourcetildeling og navnlig præsentationen af en efterfølgende kønsspecifik konsekvensanalyse på et mere detaljeret niveau og rapportering om mængder. Udvalget beklager, at de første resultater af denne sporing viser, at EU's udgifter er utilstrækkelige i denne henseende, idet kun 19 mio. EUR af EU-budgettet har en direkte positiv virkning for kvinder, og opfordrer Kommissionen til at foretage en holistisk vurdering af kønsspecifikke virkninger og facilitere, at alle relevante data er tilgængelige med henblik på denne sporing.
19. EMPL-udvalget opfordrer derfor Kommissionen til at levere en mere detaljeret sporingsmetode for udgifter i forbindelse med verdensmålene for bæredygtig udvikling (SDG) inden for rammerne af EU's sociale budget baseret på principperne fra den europæiske søjle for sociale rettigheder og fremlægge en social resultattavle og trivselsindikatorer til måling af den samlede virkning af forskellige EU-instrumenter.
20. EMPL-udvalget understreger, at det europæiske instrument for midlertidig støtte til mindskelse af risiciene for arbejdsløshed i en nødsituation (SURE) har vist sig at være en succes med hensyn til at bekæmpe arbejdsløshed som følge af covid-19-pandemien, og opfordrer endvidere Kommissionen til at bygge videre på SURE-instrumentet for at støtte nationale ordninger til beskyttelse af beskæftigelsen og bevarelse af arbejdstagernes indkomster, der kan aktiveres midlertidigt, når en del af EU oplever et økonomisk chok.
21. EMPL-udvalget fastholder, at det er vigtigt at investere i social inklusion og i foranstaltninger, navnlig for personer i sårbare situationer samt underprivilegerede og dårligt stillede grupper. Udvalget gentager sin opfordring til en overordnet strategi for bekæmpelse af fattigdom. Det understreger, at denne strategi bør omfatte nye og yderligere initiativer til bekæmpelse af fattigdom og opfyldelse af fattigdomsmålet for 2030. Udvalget minder også EU om dets forpligtelse til at udrydde hjemløshed senest i 2030 og fremhæver vigtigheden af at forbedre levestandarden for alle mennesker, der bor i EU, samt at afhjælpe sociale forskelle i leve- og arbejdsvilkår gennem sociale investeringer, herunder tilstrækkelige sociale tjenester og væsentlige tjenester,

sundhedsydelse af høj kvalitet og velfungerende offentlige sundhedssystemer med tilstrækkeligt sundhedspersonale. I den forbindelse insisterer udvalget på, at reglerne for anvendelse af Unionens udgifter og midler skal sikre og styrke overholdelsen af de højeste sociale rettigheder og demokratiske principper, være i overensstemmelse med EU's sociale forpligtelser og mål og arbejdstagernes grundlæggende rettigheder. Det minder om forpligtelsen til at overholde EU's charter om grundlæggende rettigheder i henhold til ESF+-forordningen og forordningen om fælles bestemmelser og opfordrer til bestemmelser, der kun tillader tildeling af offentlige midler til de arbejdsgivere, der respekterer arbejdstagernes rettigheder og gældende arbejdsvilkår.

22. EMPL-udvalget udtrykker bekymring over den stadig værre situation med hensyn til adgang til økonomisk overkommelige boliger i hele EU. I den forbindelse glæder udvalget sig over tilsagnet fra Kommissionens formand om at fremlægge en europæisk plan for boliger til overkommelige priser, som vil indbefatte støtte til og investeringer i opførelsen af yderligere økonomisk overkommelige boliger. Udvalget opfordrer indtrængende Kommissionen til at gå videre med boliger som en af sine vigtigste prioriteter. Det opfordrer også indtrængende medlemsstaterne til at gøre fuld brug af de midler under samhørighedspolitikken, der er til rådighed til investeringer i økonomisk overkommelige boliger.
23. EMPL-udvalget minder om det meget vigtige arbejde, der udføres af de fem EU-agenturer, der beskæftiger sig med social- og beskæftigelsespolitikken, nemlig Den Europæiske Arbejdsmarkedsmyndighed (ELA), Det Europæiske Institut for Leve- og Arbejdsvilkår (Eurofound), Det Europæiske Arbejds miljøagentur (EU-OSHA), Det Europæiske Center for Udvikling af Erhvervsuddannelse (Cedefop) og Det Europæiske Erhvervsuddannelsesinstitut (ETF). Udvalget mener, at disse agenturer skal have tilstrækkeligt personale og tilstrækkelige midler, idet der tages hensyn til inflationen, således at de kan opfylde deres mandat, nå deres mål og udføre deres opgaver, som løbende udvikles. Udvalget opfordrer Kommissionen til at sikre, at agenturerne ekspertise anvendes, hvor EU-midler kan anvendes mere effektivt i forhold til alternative løsninger. Dette omfatter adgang til programmer såsom Horisont Europa for agenturer, der har en klar forskningsprofil, idet dobbeltfinansiering af deres almindelige aktiviteter fuldstændigt undgås.
24. EMPL-udvalget gentager sin tidligere opfordring til at støtte Den Europæiske Arbejdsmarkedsmyndigheds anmodning om at omdanne 15 stillinger som udstationerede nationale eksperter til stillinger som midlertidigt ansatte og om to yderligere stillinger som kontraktansat – uden budgetmæssige konsekvenser – med henblik på at kunne tiltrække og fastholde de nødvendige personaleressourcer til, at myndigheden kan udføre sine opgaver, og bringe andelen af udstationerede nationale eksperter i myndigheden på linje med det normale niveau i de øvrige EU-agenturer.
25. EMPL-udvalget minder om, at pilotprojekter og forberedende foranstaltninger er afgørende for at afprøve nye politikinitiativer inden for beskæftigelse og social inklusion. Udvalget minder dog om, at bedømmelsen af sådanne projekter og foranstaltninger er forankret i den interinstitutionelle aftale, og gentager sin opfordring til, at Kommissionen foretager en upartisk vurdering af forslag til pilotprojekter og forberedende foranstaltninger på grundlag af en juridisk og finansiel vurdering på en måde, der afspejler forslagernes værdi. Udvalget giver udtryk for sine gentagne

skuffelser over kvaliteten af vurderingerne af forslagene i de senere år og opfordrer indtrængende Kommissionen til at intensivere dialogen med Parlamentet om, hvordan innovative idéer kan komme i betragtning, og til at give detaljerede, klarere og mere gennemsigtige tilbagemeldinger og forklaringer på sine vurderinger. Udvalget minder også om, at gennemførelsen af et pilotprojekt/en forberedende foranstaltning, der er vedtaget, skal forblive tro mod det vedtagne forslag.

**BILAG: ENHEDER ELLER PERSONER,
SOM ORDFØREREN HAR MODTAGET INPUT FRA**

Ordføreren erklærer på eget ansvar, at hun ikke har modtaget input fra nogen enhed eller person, der skal nævnes i dette bilag i henhold til artikel 8 i bilag I til forretningsordenen.